

Příloha k protokolu o SZZ č.
FF JU v Č. Budějovicích
Vysoká škola:

Ústav estetiky

17. 6. 2011

Datum odevzdání posudku:

Veronika Fousková

Jméno:

Estetika

Obor:

Recenzent * /

diplomové práce

Vedoucí */

Mgr. Ondřej Dadejík, Ph.D.

.....

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Mimésis v abstraktní malbě

(téma)

Veronika Fousková se ve své bakalářské práci zaměřuje na popis gadamerovského pojetí *mimésis*, jehož stěžejní rysy se snaží aplikovat na umění abstraktní malby. První a druhá část práce, v níž autorka odkrývá vazby mezi pojetím *mimésis* u Aristotela a Gadamera, představují tradiční a ve filosofii a estetice hojně řešené téma, jehož základní obrysy lze se znalostí hlavních tezí Aristotelovy *Poetiky* takřka beze zbytku načrtnout jen na základě četby Gadamerova opusu *Wahrheit und Methode*. Ve třetí části se naopak Veronika Fousková pohybuje na méně jistém terénu, kde se za pomoci fragmentárních Gadamerových textů snaží základní rysy jeho pojetí *mimésis* prověřit v aplikaci na abstraktní malby, tedy právě na takové polohy výtvarné tvorby, které se nepoučenému čtenáři (resp. divákovi) musí s ohledem na napodobivou funkci výrazně vzpírat. Odtud i celý název práce, jejímž cílem je „*dokázat, že se mimesis týká abstraktní malby úplně stejně, jako malby realistické*“.

V první kapitole nejprve Veronika Fousková provádí shrnutí Aristotelovy *Poetiky* s ohledem na pojetí nápodoby v básnickém umění, přičemž paralelně s tím se snaží abstrahovat základní rysy nápodoby s ohledem na poznávací funkci umění jako takového, navíc s důrazem na příklady umění výtvarného. Byť se autorka v textu první kapitoly nedopouští žádných podstatných významových posunů a dezinterpretací a zvolené citace jsou s ohledem na srovnání s malířstvím velmi zajímavé, je tento postup pro čtenáře značně matoucí. Divergentně se v textu rozbíhají dva proudy zkoumání, které lze velmi těžko udržet přehledně pohromadě a výsledkem tak je značně útržkovité shrnutí základů aristoteléské *mimésis* a rovněž tak zlomkovité (byť potenciálně velmi zajímavé) nastínění paralel mezi básnickou a malířskou nápodobou.

Druhá kapitola je věnována představení Gadamerovy filosofické hermeneutiky a stěžejních pojmů *hra*, *rozumění* a *hermeneutická zkušenost*, na nichž je hermeneutické pojetí *mimésis* založeno a pomocí nichž lze poukázat na paralely mezi Aristotelovým a Gadamerovým pojetím nápodoby coby cesty k „poznání“. Obdobně jako v první kapitole je však struktura textu spíše matoucí. V části 2.2 se dozvídáme pouze v rozsahu jedné strany o obecných shodách výše zmíněných pojetí *mimesis* u obou filosofů, přičemž teprve poté se seznamujeme s citovanými hlavními pojmy gadamerovské hermeneutiky. Některé zajímavé postřehy tak zůstávají nevyjasněné a pouze na úrovni nedokončeného poukazu na možné paralely, jako například na str. 12: „*Jestliže u Aristotelovy myšlenky o komplexnosti uměleckého díla lze vyčíst náznak prostoru pro divákovo dotvoření uměleckého díla, u Gadamera jde o jednu z hlavních vlastností důležitých pro vnímání uměleckého díla. Jeho pojetí hry, respektive přirovnání umění ke hře, je na tom založeno.*“ Čtenář tak opět zůstává na pochybách, zda je cílem druhé kapitoly pouze shrnutí Gadamera, či rovněž hlubší komparace „jeho“ *mimésis* s Aristotelem a sledovanou tradicí. Nejen tomuto záměru, nýbrž i celému pojetí tématu by pravděpodobně napomohlo pečlivější nastínění kontextu vzniku díla *Wahrheit und Methode* a zejména poukaz na gadamerovskou kritiku subjektivizace estetiky u Kanta, jakož i vyjasnění obou pojmů z názvu díla, tedy pojmů *metoda* a *pravda*. Takové zasazení do klasické tradice estetického myšlení by mohlo vyjasnit i další, v textu explicitně neřešená témata, jako například vztah mezi hermeneutickou a estetickou zkušeností, který by měl být jednoznačně vysvětlen či důkladně vysvětlení posunu mezi „tradičním“ a moderním, respektive hermeneutickým chápáním *mimésis*. Čtenáři tak nutně vyvstává otázka po tom, zda aristoteléská nápodoba je spíše podobná onomu „tradičnímu“ pojetí (viz s. 22) či naopak a v jakém ohledu. Z výše řečeného vyplývá jedna zásadní slabina celé práce, která se tak prolíná celkem textu a sice velmi nesrozumitelná struktura jednotlivých kapitol a jejich dílčích částí. Například na straně 21 řešený poukaz na

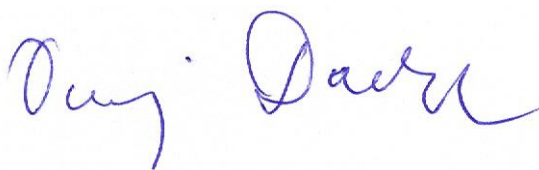
rozdíl mezi *znakem* a *symbolem* mohl být podstatněji vytěžen a využit pro strukturování celku sledovaného tématu, zatímco takto zůstává jen jedním z mnoha spíše nesouvislých, byť zajímavých postřehů, kterými je práce protkána.

Ve třetí a závěrečné kapitole pak Veronika Fousková shrnuje obsah několika menších textů, v nichž se Gadamer věnuje přímo problematice moderní a abstraktní malby ve vztahu k mimetické funkci díla. Čerpá zde z anglických překladů textů *Bild und Gebärde*, *Vom Verstummen des Bildes* a *Kunst und Nachahmung*, kde Gadamer přirovnává reprezentační funkci malířského díla k významu *gesta* a kde řeší tradiční vztah mezi dílem, nápodobou a přírodou pomocí příkladu *krystalu* v aplikaci na abstraktní malířské dílo. Tato kapitola kulminuje k závěru celé práce, v níž autorka poukazuje na funkčnost konceptu *mimésis* i při snaze o „rozumění“ (vztahování se k „pravdě“ na modelu hermeneutického kruhu) abstraktnímu malířskému dílu, které se zdánlivě „tradičním“ požadavkům na nápodobu vymyká.

Práce Veroniky Fouskové se vyznačuje dvěma typickými rysy. Na jednu stranu je psána erudovaně a velmi čtivě, pomocí obratných formulací se dotýká podstatných aspektů řešeného tématu, svědčí o pečlivém studiu primárních i sekundárních pramenů, jakož i o dovednosti komparovat odborné filosofické texty. Na druhou stranu však je práce neucelená co do explicitní myšlenkové výstavby textu, kterou v ní lze sice tušit (autorka moc dobře ví, o čem píše a co chce sdělit), avšak jejíž patrnosti by jednoznačně pomohla lépe promyšlená struktura celku jednotlivých kapitol, pomocí níž by bylo možno téma uchopit hlouběji. I přes výše řečené práci Veroniky Fouskové považuji za spíše nadprůměrnou a jednoznačně ji doporučuji k obhajobě jako **velmi dobrou**.

velmi dobře

Návrh na klasifikaci bakalářské práce:

.....
podpis vedoucího bakalářské práce

V dne

Stupeň kvalifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

*) Nehodící se škrtněte